

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
121/2014	Fylkestinget	13.10.2014
212/2014	Fylkesrådet	19.09.2014
	Eldrerådet	

Høring - Endring av forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover

Sammendrag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har lagt *Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven* ut på alminnelig høring. Samtidig har Klima- og miljødepartementet lagt *Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover* på alminnelig høring. De to forskriftene skal erstatte dagens *Forskrift om konsekvensutredninger*.

Det er positivt at forskriftene revideres med en målsetting om å forenkle og forbedre prosess- og utredningsbestemmelsene. Men det anbefales at de to forskriftene blir samordnet i forhold til innhold og oppbygging. Dette vil lette bruken av forskriftene for forvaltningene i kommuner og fylker. Videre anbefales det at departementene bør vurdere å samle forskriftene i en felles forskrift. Det vil forenkle forståelsen for, og gjennomføringen av, planprosesser som inkluderer utarbeidelse av en konsekvensutredning/miljøvurdering. Videre understrekes det at fjerning av krav om planprogram for enkelte saker, må vurderes i lys av totaleffekten i saksbehandlingstid

Bakgrunn

Begge sakene har høringsfrist 10. oktober 2014. Nordland fylkeskommune har fått utsatt frist t.o.m. 20. oktober slik at sakene kan behandles i Fylkestingets samling i oktober.

Ansvarsforholdene mellom departementene er i henhold til kongelig resolusjon av 19. desember 2013 som følger:

- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) ansvarlig for konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven.
- Klima- og miljødepartementet (KLD) ansvarlig for kapittel 14 i plan- og bygningsloven om konsekvensutredninger for tiltak og planer etter annet lovverk.

Dette er bakgrunnen for at de to departementene legger fram hvert sitt forslag til forskrift innenfor sitt ansvarsområde.

Den avgjørende forskjellen mellom de to forskriftene er med andre ord at de har ulikt virkeområde. Kommunal- og moderniseringsdepartementets forskrift omhandler planer etter plan- og bygningsloven, mens Klima- og miljødepartementets forskrift omhandler planer og tiltak som reguleres etter sektorlover. Begge forskriftene tar utgangspunkt i gjeldende *Forskrift om konsekvensutredninger* og har således mange felles bestemmelser.

Departementene har skrevet at høringsinstansene med fordel kan avgi en samlet uttalelse til de to sakene, noe fylkesrådet har valgt å gjøre. Departementet har da bedt om at det da må fremgå hvilke forhold som gjelder spesifikt for «planforskriften» og hvilke forhold som gjelder spesifikt for «forskriften om miljøvurderinger».

Bakgrunnen for at bestemmelsene foreslås revidert er at EFTAs overvåkingsorgan ESA har konstatert mangelfull implementering i det norske regelverket av gjeldende EU-rett på området. ESA har i brev av 10. juli 2013 til Miljøverndepartementet (*letter of formal notice*) varslet at det vil kunne bli åpnet sak mot Norge dersom kravene som følger av de to relevante EU-direktivene ikke følges opp i norsk regelverk.

Videre er det etter departementenes vurderinger også behov for endringer i gjeldende regelverk for å legge til rette for enklere og mer effektive bestemmelser. I tillegg er regelverket foreslått oppdatert som en følge av endringer i nasjonalt regelverk.

Problemstilling

Mange av endringene som foreslås har bakgrunn i kravene fra ESA. Så langt fylkesrådet kan se er det ikke hensiktsmessig å knytte merknader til disse endringene. Fylkesrådet har derfor valgt å fokusere på endringene som er foreslått for å legge til rette for enklere og mer effektive bestemmelser.

Generelt er det mange gode og konstruktive endringer som foreslås i forskriftene. En rekke gode presiseringer eliminerer uklarheter i forhold til utredningskrav og hvordan planprosessen skal gjennomføres. Det er også positivt at det eksplisitt kan kreves at alternativer skal utredes, og alternativer ikke bare skal vurderes, slik kravet er i gjeldende forskrift.

Oppbygging og krav

Innen kommunal og fylkeskommunal forvaltning vil det i all hovedsak være de samme saksbehandlerne og fagmiljøene som behandler begge typer saker som forskriftene omhandler. Dersom saksbehandlere, utbyggere og andre må forholde seg til to forskjellige forskrifter vil det i saksbehandlingen lett kunne oppstå misforståelser om hva som skal utredes og hvordan prosesser skal foregå. En slik usikkerhet i saksbehandling kan lett bidra til unødvendig saksbehandlingstid.

De to forskriftene er i all hovedsak like i innholdet, men oppbyggingen og detaljer har blitt forskjellige. Forskriftene kan med fordel samles i en forskrift om konsekvensutredning og miljøvurdering. I dag er dette samlet i en *Forskrift om konsekvensutredninger*.

For eksempel er temaer som skal vurderes utredet i «planforskriften» samlet i ett vedlegg (vedlegg IV). I «forskrift om miljøvurderinger» er dette fordelt på to steder. Noen tema er nevnt i forskriftens § 7, mens resten er i vedlegg (vedlegg IV). Videre er det noen mindre forskjeller i hvilke tema som skal utredes. For å unngå misforståelser innen forvaltningen må

de to forskriftene harmoniseres. Om ansvaret tilligger to departement må dette ikke få betydning for oppbygging og utforming.

Det er også forslag om at kravet om planprogram til oppstartsmeldingen for enkelte planer skal tas ut. Planprogrammet er et dokument som skal informere om prosess, utredningstema og opplegg for medvirkning.

Forelegging av planprogram

I dagens forskrift heter det i § 8 at dersom berørte myndigheter har vurdert at planen kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale interesser, skal planprogrammet forelegges departementet før fastsetting. Departementet skal da innen to uker gi beskjed om de vil gi merknader til planprogrammet

I forslag til «forskrift om miljøvurderinger» er prinsippet om forelegging til departementet videreført. I «planforskriften» er dette prinsippet tatt ut. Bakgrunnen for at det er tatt ut i «planforskriften» er at dette vil legge til rette for reduserte prosesskrav, kortere saksbehandlingstid og redusert ressursbruk. Departementet påpeker også at erfaring viser at slik forelegging av planprogrammet for departementet i begrenset grad bidrar konstruktivt i planarbeidet, og at antall planprogram som oversendes departementet trolig er underrepresentert.

Dette er eksempler på forskjeller mellom «forskrift om miljøvurderinger» og «planforskriften», som kan medføre misforståelser og lengre saksbehandlingstid.

Vurderinger

Fylkesrådet er positive til en revisjon av forskriftene med målsetting om å forenkle og forbedre prosess- og utredningsbestemmelsene. Slik fylkesrådet vurderer det er det ingen grunn til å ha merknader til de endringene som foreslås på bakgrunn av kravene fra ESA.

I forhold til andre endringer i forskriftene, er forslagene i all hovedsak gode og konstruktive i forhold til målene for endringene.

Forslaget om å ta ut krav om planprogram i enkelte saker, kan kanskje ha en effekt som bidrar til å redusere konsulentonorarer. Fylkesrådet vil mene at et godt planprogram er viktig for å sikre befolkningen informasjon om hvilken planlegging som skal skje og hvordan denne skal utføres i saker som angår deres nærmiljø. Fylkesrådet vil påpeke at innspart tid i tidligfase fort kan resultere i mertidsbruk i sluttfasen gjennom omkamper om blant annet utredningstema og metoder.

Fylkesrådet registrerer imidlertid at de to forskriftene er noe forskjellig bygd opp og at det også er forskjeller i innholdet. Dette gjelder blant annet i forhold til hvilke tema som skal utredes og om planprogram skal forelegges departementet. Etter fylkesrådets vurdering er det i kommunene og fylkeskommunen i stor grad de samme fagmiljøene og saksbehandlerne som skal bruke forskriftene. Fylkesrådet vil også vise til at mye utredningsarbeid og planlegging blir utført av konsulentbransjen. Muligheten for misforståelser i flere ledd på grunnlag av ulikheter i de to i forskriftene er derfor stor. Dette vil ikke være heldig for arbeidet med å få til en mer effektiv saksbehandling. Det vil også bidra til større utfordringer i veilednings- og

informasjonsarbeidet.

Da forskriftene i stor grad vil bli brukt av personer som ikke har juridisk kompetanse, må prinsippet om enkelhet og klarhet tillegges stor vekt. Fylkesrådet vil derfor anbefale at de to forskriftene samordnes i innhold og oppbygging.

Videre vil fylkesrådet anbefale at man vurderer å samle forskriftene i en felles forskrift. Det vil etter fylkesrådets vurdering forenkle forståelsen for, og gjennomføringen av, planprosesser som inkluderer utarbeidelse av en konsekvensutredning/miljøvurdering.

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre noen økonomiske, administrative eller personnlemessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming, samiske forhold og folkehelse.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget er positive til at forskriftene revideres med en målsetting om å forenkle og forbedre prosess- og utredningsbestemmelsene.
2. Fylkestinget anbefaler at de to forskriftene samordnes i forhold til innhold og oppbygging. Dette vil lette bruken av forskriftene for forvaltningene i kommunene og fylker.
3. Fylkestinget anbefaler at departementene vurderer å samle forskriftene i en felles forskrift. Det vil etter fylkestingets vurdering forenkle forståelsen for, og gjennomføringen av, planprosesser som inkluderer utarbeidelse av en konsekvensutredning/miljøvurdering.
4. Fylkestinget vil påpeke at fjerning av krav om planprogram for enkelte saker må vurderes i lys av totaleffekten i saksbehandlingstid.

Bodø den 19.09.2014

Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Hild-Marit Olsen
fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse
sign

13.10.2014 Fylkestinget

Innstillinga fra komite for samferdsel ble lagt fram av saksordfører Kjell Sahl, Høyre

1. Fylkestinget er positive til at forskriftene revideres med en målsetting om å forenkle og forbedre prosess- og utredningsbestemmelsene.
2. Fylkestinget anbefaler at de to forskriftene samordnes i forhold til innhold og oppbygging. Dette vil lette bruken av forskriftene for forvaltningene i kommunene og fylker.
3. Fylkestinget anbefaler at departementene vurderer å samle forskriftene i en felles forskrift. Det vil etter fylkestingets vurdering forenkle forståelsen for, og gjennomføringen av, planprosesser som inkluderer utarbeidelse av en konsekvensutredning/miljøvurdering.
4. Fylkestinget vil påpeke at fjerning av krav om planprogram for enkelte saker må vurderes i lys av totaleffekten i saksbehandlingstid.

Votering

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt med 53 stemmer.

FT-121/2014

Vedtak

1. Fylkestinget er positive til at forskriftene revideres med en målsetting om å forenkle og forbedre prosess- og utredningsbestemmelsene.
2. Fylkestinget anbefaler at de to forskriftene samordnes i forhold til innhold og oppbygging. Dette vil lette bruken av forskriftene for forvaltningene i kommunene og fylker.
3. Fylkestinget anbefaler at departementene vurderer å samle forskriftene i en felles forskrift. Det vil etter fylkestingets vurdering forenkle forståelsen for, og gjennomføringen av, planprosesser som inkluderer utarbeidelse av en konsekvensutredning/miljøvurdering.
4. Fylkestinget vil påpeke at fjerning av krav om planprogram for enkelte saker må vurderes i lys av totaleffekten i saksbehandlingstid.

Vedlegg

Tittel

FT-sak 121 Innstilling fra komite for samferdsel

DokID

488265